

2023-05-22 13:30 CEST

Avrådan och särskilda kostråd för fisk från Sandbäckstjärn

Under miljönämndens sammanträde den 17 maj togs beslut om kostråd avseende fisk från Sandbäckstjärn.

Allmänheten rekommenderas att äta max 2–3 portioner egenfångad regnbågslox per år samt **avråds helt från att äta övriga fiskarter** från tjärnet. Beslutet grundar sig i de prover som har visat förhöjda halter PFAS i fisk från tjärnet.

Nya och sänkta riktvärden på EU-nivå av PFAS-ämnen gör att särskilda

kostrekommendationer behöver ges för fisk från sjöar med förhöjda halter av PFAS. I samråd med Livsmedelsverket och Sportfiskarna ges därför kostråden för egenfångad fisk från Sandbäckstjärn.

- Regnbågslax planteras regelbundet in i tjärnet och har därför inte lika höga halter som andra fiskar som vistas där under en lägre tid. Nya provsvar från regnbågslax visade en nivå runt Livsmedelsverkets temporära gränsvärde och därför rekommenderas en maximal konsumtion på 2-3 portioner per år. Nya provsvar från både små och stora gäddor visar på betydligt högre PFAS halter än regnbågslax. Det är troligt att även andra fiskarter som inte inplanteras i tjärnet har höga halter PFAS. Därför avråder miljönämnden helt från konsumtion för alla övriga fiskarter, berättar vattenstrateg Sofia Hallerbäck.

Avrådan och de särskilda kostråden kommer inte att innebära något förbud mot att fiska i Sandbäckstjärn.

Hur påverkar PFAS hälsan?

De mängder av PFAS vi vanligtvis får i oss via mat, dricksvatten, produkter och material orsakar inte akuta hälsoproblem, men vissa PFAS-ämnen lagras länge i kroppen. Om man får i sig PFAS under lång tid skulle det kunna påverka hälsan. Därför är det viktigt att få i sig så lite som möjligt av dessa ämnen.

Foster, spädbarn och barn är troligen extra känsliga för PFAS. Ämnena förs över till foster via moderkakan och till ammade spädbarn via modersmjölken. Därmed är det framförallt viktigt att inte få i sig för mycket av dessa ämnen innan man får barn. Studier har visat att PFAS-ämnen kan påverka immunförsvaret, födelsevikten, kolesterolhalten i blodet och leverenzymmer.

*Information om PFAS

PFAS (poly- och perfluorerade alkylsubstanser) är ett samlingsnamn för en stor grupp ämnen. De förekommer inte naturligt, utan började framställas i mitten av 1900-talet. PFAS finns bland annat i impregneringsmedel, rengöringsmedel (till exempel golvpols) och i brandskum. Sjöar och vattendrag och även grundvatten i marken som ligger i områden där det finns eller har funnits brandövningsplatser kan även bli förorenade av PFAS.

Mer information

Ta del av mer information om PFAS i Sandbäckstjärn på [Karlstads kommuns](#)

[webbsida.](#)

Läs mer hos Livsmedelsverket:

- [PFAS - Poly- och perfluorerade alkylsubstanser](#)
- [PFAS i dricksvatten och livsmedel - kontroll](#)
- [All fisk är inte nyttig](#)

- [Fisk och skaldjur - råd](#)

Kontakt

Sofia Hallerbäck, vattenstrateg, miljöförvaltningen, 054-540 46 79

Cecilia Boman Lindström, ordförande, miljönämnden, 054-540 28 07
